

Nové Standardy péče o transgender a genderově rozmanité osoby kladou větší důraz na informovanost i etickou zdravotní péči

28. 5. 2024, KLECANY – Nedostupnost péče a nedostatek zdravotnických a psychologických služeb, který vede k dlouhým čekacím lhůtám, zvyšují míru duševní nepohody a menšinového stresu. To jsou problémy, s nimiž se potýkají transgender lidé. Odborníci z Národního ústavu duševního zdraví proto nyní připravili český překlad nové verze Standardů péče o transgender a genderově rozmanité osoby. Ty integrují komplexní medicínské intervence spojené s tranzicí a zahrnují také podporu v oblastech duševního zdraví a sociálních služeb.

V České republice, stejně jako ve světě, dochází k nárůstu počtu transgender a genderově rozmanitých osob, které vyhledávají odbornou péči. Podle ÚZIS bylo v roce 2010 evidováno 861 případů zdravotních výkonů vykázaných v této souvislosti, v roce 2022 se jedná již o 3368 osob. Podle zahraničních zdrojů se zastoupení transgender a genderově rozmanitých osob v populaci pohybuje okolo 0,5 %, tato data podporují i čísla z celonárodního průzkumu CZECHSEX, která uvádí 0,4% zastoupení TGR osob v ČR. V české i zahraniční praxi lze sledovat, že TGR osoby jsou ve zvýšeném riziku psychických potíží.

Odborníci z celého světa

Nejen tento fakt ukazuje na potřebu více se věnovat tématu péče o transgender klientelu, mapovat její potřeby a zvyšovat dostupnost a kvalitu péče. „Jeden z důležitých dokumentů, který vyšel v zahraničí v roce 2022, máme právě možnost vydat v českém překladu. Jedná se o nové Standardy péče o zdraví transgender a genderově rozmanitých osob, verzi č. 8, tzv. SOC-8. Tento dokument zpracovalo 119 odborníků a odbornic z celého světa a shrnuje nejnovější trendy v přístupu a péči o transgender a genderově rozmanité osoby. Pro nás tak představují jedinečnou příležitost, jak se zapojit do osvětových aktivit a zařadit Českou republiku na seznam států, které dělají aktivní kroky ke zlepšení kvality péče,“ říká PhDr. Pavla Doležalová, Ph.D., vedoucí projektu Trans E-Health z Národního ústavu duševního zdraví.

„Poměrně často se setkáváme s dotazy široké veřejnosti i odborníků, jaký je postup při práci s transgender a genderově rozmanitými osobami. Odborníci jsou zahlcení roztržitými informacemi a veřejnost neví, co má od návštěvy odborníka očekávat. Překlad uceleného, na výzkumu založeného materiálu, jako je SOC-8, by měl poskytnout odpovědi, které potřebují jak odborníci, tak veřejnost,“ Mgr. Martina Žovincová, psycholožka projektu Trans E-Health.

„Standardy péče o zdraví transgender a genderově rozmanitých osob přinášejí celistvý a ověřený rámec pro poskytování péče, který zajišťuje, že jednotlivci dostanou potřebnou genderově afirmativní podporu a péči. Tyto standardy jsou klíčové pro zlepšení kvality péče a ochrany práv těchto osob. Důraz je kladen na multidisciplinární přístup, který zahrnuje tělesné a duševní zdraví i sociální aspekty tranzice. Tato uznávaná pravidla stanovují doporučení založená na vědeckých poznatcích a kulturní flexibilitě, což pomáhá pracovníkům ve zdravotnictví poskytovat transgender a genderově rozmanitým osobám účinnou a bezpečnou péči. Jsou to praktická klinická vodítka, která usnadňují dosažení trvalého osobního komfortu a zlepšení celkového zdraví a pohody. Ačkoli nejsou právně závazné, jsou SOC-8 v lékařské komunitě široce respektované, vlivné a často určují klinické postupy a politiky týkající se transgenderové zdravotní péče na celém světě,“ vysvětluje MUDr. Petra Vrzáčková Ph.D., FECSM.

Akce pro odbornou i laickou veřejnost

Nové Standardy péče navazují na významné kroky v rámci MKN-11 z roku 2019, kdy došlo k depatologizaci trans identit tím, že se genderový nesoulad přesunul z kapitoly o duševních poruchách do kapitoly o sexuálním zdraví. Tento krok umožnil přístup k trans specifické zdravotní péči bez nutnosti psychiatrické diagnózy. Aktuální verze Standardů více reflektuje sexuální a reprodukční zdraví, nově je zahrnuta i samostatná kapitola zaměřená na adolescenty, kde se klade důraz na práva dospívajících, na informovaný souhlas a etickou zdravotní péči. Nejnovější standardy představují takzvaný „zlatý standard“ zdravotní péče, což dokládá jejich široká podpora odbornými společnostmi, jako je Americká psychologická asociace, Americká lékařská asociace a především Světová zdravotnická organizace.

Aktuální verze Standardů je zdarma dostupná na webových stránkách Národního ústavu duševního zdraví. Autoři také připravili semináře pro odbornou i laickou veřejnost. Jedním z nich je *Beseda a křest: Jak pečujeme o zdraví transgender osob v Česku?* Tato akce proběhne v úterý 28. května od 19.00 hodin v Atypical Bookshop & Safe Space v Praze, Menclova 2538/2, diskutovat zde budou přední odborníci a odbornice na danou problematiku.

Pro další informace, prosím, kontaktujte:**Mgr. Jan Červenka**

tiskový mluvčí

E-mail: jan.cervenka@nudz.cz

Telefon: +420 774 851 335